Texto_ **Lourdes Martí Soler**

Fotografía_ **Montserrat Fontich**

entrevista

Lola Abelló

"Imos crer, todos e de veras, que a escola pública é a mellor escola"

Foi presidenta da CEAPA entre o 2004 e o 2008 e dende esta e outras plataformas significouse decotío como unha firme defensora da escola pública, inclusiva, democrática e laica. E de calidade. Nesta entrevista, aborda o rol dos axentes que desenvolven un papel básico na súa construción: as familias, con inseguridades, mais cun enorme potencial; os mestres a quen lles cambiou a escenografía e necesitan buscar o seu sitio; as ANPAS e a súa necesidade de revitalización; e o contorno. E Abelló fala do camiño que queda por diante para conseguir que uns e outros se reencontren polo ben dese fin último: a educación dos nosos fillos e fillas.

Temos unha boa escola pública?

Coido que si, temos unha boa escola pública, pero poñémolo en dúbida arreo. Pais e nais, alumnos e mestres padecemos un sentimento de inferioridade, marcado pola opinión pública e os medios de comunicación, que deciden que a educación é noticia só cando hai un suceso, pero non cando se innova nas aulas. E innóvase. Mentres que os máis pequenos están orgullosos da súa escola, coñezo adolescentes que case piden perdón por ir a un instituto público.

É unicamente un problema mediático?

Vivimos cambios sociais importantes e a escola como institución non os dixeriu. Por un lado, os pais e nais e, por outro, os mestres, quedamos sumidos nun problema persoal de inseguridade. Os referentes herdados dos nosos maiores xa non son válidos.

Falemos dos primeiros, dos pais e das nais. Dimitiron da súa función educativa, como afirman algúns?

Vimos dunha época na que os que trazaban as liñas da educación eran os expertos, eles medían e establecían o que conviña e os pais sentían moitas dúbidas. Nunca abandonamos a nosa responsabilidade de educar, senón que houbo momentos nos que non soubemos como levala a cabo e algúns optaron por unha escola privada ou concertada, pensando que podería facerlles unha parte do traballo. É evidente que os nenos non levan un manual debaixo o brazo, e menos mal! Educar é comunicarse e medrar con eles, sentíndonos seguros en nós mesmos. Hai que poñer límites? Por suposto, pero realmente abonda con estar atentos a cada un dos nosos pequenos, porque cada un é único, para ir dándolle o que necesita, a pesar de todas as limitacións espaciais e horarias actuais.

Educar é comunicarse e medrar cos fillos, sentíndonos seguros en nós mesmos

Vostede é unha nai traballadora, cales foron as maiores dificultades que tivo que afrontar?

No meu caso, dei o triplo salto mortal: traballo, familia e servizo á sociedade (refírese ao seu tempo de dedicación á CEAPA). A única fórmula é contar con todas as persoas que te rodean: familia, empresa e contorno. Familia, pese aos núcleos familiares tan reducidos. Empresa, porque cómpre que esta facilite a flexibilidade laboral de pais e nais: ben, sobre todo das nais, pois case sempre son elas as que se poñen á fronte do labor educativo. E contorno, polos veciños e as redes que se tecen ao pé da escola, que no caso da pública, pola súa proximidade ao domicilio, son moi intensas. Só así puiden tirar para diante. E chega un momento en que pasas duns cueiros a outros, porque a idade da maternidade se retardou e cando os fillos medran vén a hora de coidar os teus maiores. O contacto interxeracional é moi rico e é algo que fago a gusto, contenta, pero todo iso dificulta o día a día.

Son adecuadas as iniciativas da Administración dirixidas a conciliar a vida familiar e laboral?

Son claramente insuficientes. Benvidos sexan os 1.500 euros por pequeno, pero non se trata só diso, senón de axudar a criar os fillos: que poidas elixir quedar na casa co teu fillo no seu primeiro ano de vida, ou que teñas flexibilidade laboral para levalo ao pediatra, ou que poidas dedicarlle unhas horas para axudalo nas súas tarefas educativas. Un exemplo máis? Trátase de que unha nai que traballe como caixeira dun supermercado teña prioridade no momento de escoller as datas de vacacións para concilialas coas da súa familia, aínda que fose a última en incorporarse a ese posto. Así gañariamos de verdade en calidade de vida e de educación. Ademais, tamén debe fomentarse a implicación do home nos traballos do fogar: seguimos funcionando como se as mulleres procreásemos e os homes producisen. E agora as mulleres procrean, pouco, e tamén producimos. E, nais estresadas?, as que queiras!

Pódese compensar a carencia de tempo?

Si, si. Sempre que o tempo que esteamos con eles sexa un tempo dedicado, este será suficiente. Un tempo "dedicado" non é só sentar con eles, xogar e explicar contos, senón sinxelamente preparar xuntos a cea, charlar e buscar espazos de calidade, que ninguén nin nada poida invadir. Tempos para a comunicación. Coa miña filla, de 15 anos, a hora de deitarse antes era un anaco de conto e as cancións; agora é o momento final do día, en que compartes e te comunicas e eu sígoa acompañando. Hai que implicar os rapaces nos asuntos dos adultos: un exemplo: hai crise, non si? O pai ou a nai quedaron no paro? "Rapaces, gabinete de crise". Os nenos son máis receptivos e medran máis responsables se ti confías neles. "Deberemos apertar o cinto e quizais este ano non haxa tantas extraescolares". Vivimos nun mundo moi materialista pero, se contas en serio con eles, son quen de comprender as cousas.

Fala das actividades extraescolares, que opina delas? Non estarán suplindo a falta de tempo?

Non é unicamente unha cuestión de tempo. Eu penso que as extraescolares existen por dúas cuestións. Por un lado, porque o sistema educativo non dá todo o que desexariamos os pais e nais para os nosos fillos.

Non?

Os idiomas, por exemplo: por que os cidadáns españois falamos tan mal inglés? Talvez porque non se está a facer ben: nas aulas faltan profesores nativos, ou os de aquí non fixeron estadías nos lugares onde se fala inglés, ou poida que os métodos de ensino sexan demasiado gramaticais... Por suposto, existen outros temas que non son responsabilidade do sistema educativo. A potente industria da dobraxe é culpable do noso baixo nivel de inglés: se polo menos a televisión subtitulase as súas series! E non fai falta ir aos países nórdicos: en Portugal nada está traducido, todo subtitulado. E así gañan a musicalidade do idioma e adquiren unha enorme rapidez relectora. Xa, xa, xa sei que non se pode facer nada fronte á industria da dobraxe. Pero volvo ao sistema educativo: dáselle prioridade a un currículo cargado de materias e, se son científicas, mellor, mentres se deixan de lado a Música, a Plástica e as Artes dramáticas,... sobre todo en secundaria.

55
eduga
Revista Galega do Ensino